

Олена Кайдановська¹, Георгій Лисяк²

Національний університет “Львівська політехніка”,

¹ професор кафедри архітектурного проєктування

е-mail: olena.o.kaidanovska@lpnu.ua

orcid: 0000-0002-7764-1696

² аспірант кафедри архітектурного проєктування

е-mail: halyna.v.lysiak@lpnu.ua

orcid: 0000-0003-3949-2359

МЕТОДИ АРХІТЕКТУРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОВОРКІНГІВ

© Кайдановська О., Лисяк Г., 2020

<https://doi.org/10.23939/sa2020.01.106>

У статті проаналізовано особливості функціонування коворкінгів різного типу, визначено їхні переваги та недоліки, потенціал у розвитку дистанційної освіти. Відзначено, що у коворкінгу втілено новітні тенденції сучасного гнучкого офісу щодо гнучкості, мобільності планувальної структури, створення умов для комунікації. Проаналізовано статистику розвитку коворкінгів. Перспективним напрямком розвитку коворкінгів визначено інтеграцію офісних структур, різних видів діяльності культурного та освітнього характеру, організацію професійної та широкої соціальної комунікації.

Ключові слова: офіс, коворкінг-простір, інтеграція функцій, освіта.

Постановка проблеми

На сучасному етапі суспільного розвитку простежується інтеграція сфер бізнесу, культури та освіти, все більше компаній переходятять на менш формальний режим роботи, розширяються традиційні форми навчання та комунікації. Набув розвитку новий формат колективної діяльності – коворкінг, спочатку як колективний офіс, поступово як утворення вільної спільноти людей різних професій, які співпрацюють та спілкуються в одному просторі. Актуальність проблеми архітектурної організації коворкінгів як інноваційної моделі діяльності обумовлена: розширенням функцій офісів як інтегральних осередків колективної роботи, навчання та корпоративної культури, тенденціями формування глобального освітнього простору, зростанням ролі інформаційних комунікаційних технологій і технологій дистанційного навчання в освітній практиці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Передумовами архітектурної організації коворкінгів в Україні слугують основні положення архітектури громадських будівель і споруд (В. Куцевич, С. Лінда, О. Моркляник, І. Романенко), зокрема, в умовах реконструкції та реновації міської забудови та промислових комплексів (Т. Басок, А. Броневицький), які визначають містобудівельні, функціональні та архітектурно-планувальні основи проєктування. Важливим аспектом вивчення проблеми є зростання ролі офісів в урбаністичному розвитку, встановленні ділових та соціальних зв'язків у міському середовищі, що висвітлено у містобудівній науковій тематиці (В. Бабаєв, Ю. Білоконь, М. Габрель, М. Голубець, М. Дьомін) у комплексній оцінці характеристик середовища – соціально-демографічних, економічних, адміністративно-правових, геометричних, історичних, природних та естетичних.

Важливим для розуміння сучасної концепції архітектури офісних об'єктів є типологічні особливості комфорtnого архітектурного середовища (В. Блага, А. Тихомирова, Н. Шебек), умови створення належних умов праці (Г. Борисенко, О. Сафонова), психологія та ефективність офісної роботи (J. M. Jancey, S. McGann, R. Creagh), принципи організації простору (А. Антипин, А. Варташетова, І. Глушко, І. Ільїн, С. Олійник, Ю. Поташкіна) і робочих зон (О. Єрешченко, К. Міщенко, Ш. Шахрам) та вплив планувальних рішень офісів на ефективність бізнесу. Інтер'єри сучасного офісу (Л. Балабанова, А. Виноградська, М. Виноградський, О. Сардак, С. Шевчук, О. Шканова, С. Попова) вивчені з позиції потреб та призначень офісних будівель.

Оскільки коворкінги розвиваються на перетині різних типологічних схем, досліджено особливості архітектури близьких за функціями громадських закладів: наукових центрів (В. Довгань, А. Харитонова); технопарків (М. Поліванова); арт-центрів (Н. Авдеєва, О. Костюченко, В. Шаргородська) та анти-кафе (К. Кухта, Н. Скригун). Вивчення практики проєктування коворкінг-просторів (О. Звенигородська, І. Костікова), влаштування коворкінгів на базі бібліотек та інших закладів (В. Атлонов, А. Граділь, О. Піменова, Ю. Черкаська, Н. Язвінська) дало можливість встановити методику формування комфорtnого інформаційно-комунікаційного середовища.

Взято до уваги сучасний досвід архітектури навчальних закладів у створенні середовища для гармонійного розвитку особистості, зокрема, університетів (Г. Ковальська, Л. Ковальський, П. Солобай, О. Стасюк), шкіл та ліцеїв (О. Дячок, Н. Консурова, О. Слєпцов, С. Сьомка, Л. Шулдан) щодо зміни технологічної організації навчання, впливу інновацій, виникнення новітніх структур, зокрема коворкінгів (К. Голубчак). Слід відзначити актуальність принципу відкритого простору, моделювання універсальних багатофункціональних просторів для навчання та самоосвіти.

Важливим для уточнення параметрів коворкінгу як новітнього середовища навчання та спілкування є поняття “освітній простір” (А. Артюхіна, Л. Карпова, В. Моштук) як багаторівневий соціокультурний сегмент реалізації можливостей розвитку особистості. Дослідження проблеми сприяло вивчення освітнього менеджменту (В. Андрюсюк, Ю. Барабаш, Л. Кравченко), теоретико-методологічних проблем неперервної освіти (І. Зязюн, Н. Ничкало, С. Сисоєва), інновацій в освіті (І. Дичківська, В. Лозова), впливу інформаційних технологій (Н. Морзе, Е. Полат, М. Смульсон, І. Роберт). Важливою є реалізація технологій дистанційного навчання (Г. Єльникова, В. Олійник, М. Кадемія, Л. Калініна) – індивідуалізованого освітнього процесу за опосередкованої взаємодії віддалених учасників на базі сучасних педагогічних інформаційно-комунікаційних технологій.

Проаналізовано досвід закордонних та українських архітектурних бюро та їхнє бачення щодо формування архітектури та офісних просторів (Let's design studio, Tseh architectural group, Docko-design, Partner-design, AVR, AR design, RIO, Soroka та ін.), що дало можливість оцінити сучасний стан проєктування та дизайну інтер'єрів. З метою ознайомлення із реальною ситуацією та проблематикою життєдіяльності коворкінгів вивчались періодичні видання, онлайн-публікації, блоги, сайти компаній тощо, які показали відкритість питання пошуку оптимального формату коворкінгів в умовах зростання попиту на їхні послуги серед різних соціальних груп.

Мета статті

Побудувати прогностичну модель розвитку коворкінгів залежно від динаміки їхнього формування в умовах зростання соціальної потреби інтеграції культурно-освітньої та офісної діяльності.

Виклад основного матеріалу

Інтегроване багатофункціональне утворення “коворкінг” (англ. co-working – спільно працювати) – це нова модель організації роботи людей, найчастіше фрілансерів, з різним типом занятості у єдиному робочому просторі. Коворкінг наслідує принцип роботи офісу

відкритого типу (англ. open plan office) – специфічного планування, характерними рисами якого є велика кількість вільного простору для менеджерів нижчої та середньої ланки, кілька великих і просторих кабінетів для менеджерів вищої ланки, невелика кількість конференц-залів та кімнати відпочинку.

Коворкінг-простір може формуватись як оренда малим бізнесом певної кількості робочих місць усередині повноцінного офісу з можливістю користуватися всією інфраструктурою (включно зі загальними переговорними кімнатами, представницькими кабінетами і зонами відпочинку), так і простір усередині будівлі компанії для спільної та проектної роботи і взаємодії різних відділів (Снігур Х., 2017). Проблема більшості коворкінгів, які працюють на певний стартап (компанію), полягає в обмеженості кола клієнтів, що заперечує основний принцип коворкінгу – відкритість, динаміку розвитку. Найкращі коворкінги відкриті для спілкування та знайомства з новими людьми, підтримують і надають умови для втілення нових ідей організації навчання та професійного зростання. Оптимальним рішенням є гнучкість планування з можливістю адаптації простору і для стартапів, і для великих команд.

Система *організації роботи коворкінгу* передбачає максимальне врахування потреб відвідувачів у різноманітних варіантах: оренда робочого місця на різні терміни (дoba, тиждень, місяць); абонемент резидента; можливість разового користування переговорною кімнатою та інші. Крім комфортного робочого місця, резидентів забезпечують високошвидкісним WiFi та провідним інтернетом; доступом до багатофункціональних принтерів для друку і сканування документів; користуванням переговорними і скайп-кімнатами; кухнями з безкоштовними напоями та перекусками, душовими та гардеробними, відпочинковими зонами. Додатковими пропозиціями можуть бути безкоштовні курси англійської мови, освітні лекції та майстер-класи.

В окремих закладах передбачено лише режим помісячної оренди робочого місця, що спричиняє певні обмеження за рахунок високої вартості кількаденного користування. Найдоцільнішим є цілодобовий режим, можливість одноденного та погодинного відвідування коворкінгу особами, які подорожують чи бажають провести час із користю (Снігур Х., 2017). Планувальна модель коворкінгу повинна забезпечити комфортне співіснування і постійних клієнтів, і епізодичних. Суттєвим є питання ергономіки простору щодо забезпечення умов психолого-гічного та фізіологічного комфорту відвідувачів. Професійне планування коворкінгу має оптимізувати взаєморозташування активних, транзитних та рекреаційних зон, які є найбільш шумними, та зберігати межі персонального робочого простору.

Оцінку архітектурно-планувального потенціалу колективних офісів та аналіз наявних об'єктів на ринку нерухомості необхідно здійснювати на основі їхніх типологічних ознак. Єдиної *класифікації коворкінгів* поки не існує, однак умовно їх можна розподілити на окремі групи відповідно до виду та характеру діяльності відвідувачів.

1. Найпоширеніші коворкінги призначенні для здійснення офісної та виробничої діяльності у різних способах бізнес-партнерства, вони відрізняються розмірами, рівнем технічної оснащеності та наданням супутніх послуг:

- об'єднання фрілансерів для реалізації спільного проекту – колективна оренда невеликого приміщення, необхідну техніку забезпечують самостійно;
- робоче місце, організоване конкретним підприємцем, який бере на себе всі витрати з обслуговування приміщення, клієнт оплачує тільки час перебування;
- центри, оформлені певною компанією для організації роботи позаштатних співробітників, всі витрати бере на себе роботодавець;
- коворкінг-центри творчого спрямування, які передбачають вільне опанування та користування простором за домовленістю.

2. Коворкінги культурно-освітнього характеру, які поєднують навчальні та активно-пізнавальні функції – простори для учнів і студентів, заклади неформальної та додаткової освіти дітей та дорослих.

Близькі до сутності коворкінгу спеціалізовані громадські заклади – тайм-кафе і клуби, анти кафе, кафе-бібліотеки, які передбачають проведення короткотривалих сесій малої групи людей у поєднанні з кавою-брейк. Їхньою основною відмінністю є оплата проведеного часу, до якої входять різні частування, розваги і заходи, коли у коворкінгу оплачується оренда робочого місця.

Коворкінги, як новітній інтегрований простір для роботи та спілкування людей з різними захопленнями та уподобаннями, має низку *переваг і недоліків*. Позитивним для зацікавлених осіб є: 1) чітко спланована і організована робоча обстановка дозволяє максимально ефективно виконувати поставлені завдання; 2) продуктивне спілкування, розширення кола корисних знайомств; 3) умови для чергування роботи та відпочинку в одному приміщенні; 4) можливість відвідувати тренінги та семінари, які сприяють професійному зростанню; 5) користування офісною технікою, інтернетом та додатковими послугами, які входять у вартість оренди робочого місця; 6) можливість залучати додаткові формати роботи щодо проведення зустрічей та переговорів; 7) відносно невисока ціна порівняно з орендою офісу.

Негативними обставинами відвідувачі найчастіше відзначають: матеріальні та часові витрати на дорогу до місця роботи; відсутність гарантії безшумної роботи; випадки втрати особистих речей; часто завищена вартість оренди.

В архітектурній практиці сформовано стандартний набір *функціональних зон коворкінгу*:

- рецепція, яка розташовується у вхідній групі;
- робоча зона (може поєднуватись з зоною харчування та іншими);
- індивідуальна робоча зона (окрім робоче місце в загальній планувальній структурі, мінікабінет будь-якої форми);
  - зона швидкого харчування (організованого характеру, мінікухні, кавові точки);
  - конференц-зал, переговорні кімнати різної місткості;
  - комунікаційний простір (лаунж-зона);
  - зона технічних послуг (копі-центр, міні-магазин тощо);
  - санітарно-технічна зона (за потребою кімната матері та дитини);
  - зона активного або тихого відпочинку.

Всі зони є досить умовними, їх можна об'єднувати, трансформувати за необхідністю.

Нові моделі роботи в єдиному відкритому просторі надають можливість гнучкої організації діяльності, вільного спілкування та обміну ідеями, що сприяє формуванню цілісної спільноти.

Відповідно, робоча зона коворкінгу може видозмінюватись як:

- командно-орієнтоване робоче приміщення (англ. team-oriented bullpen), де співробітники вільно почиваються і бачать один одного, проте їхні робочі місця згруповані в команди;
- робочі місця з високими перегородками (англ. high-paneled cubicles), де співробітники, сидячи за робочим місцем, не бачать один одного;
- робочі місця з низькими перегородками (англ. low-paneled cubicles) – співробітники, сидячи за робочим місцем, можуть бачити один одного;
- кластерний робочий простір (англ. clusters) як група робочих місць із низькими перегородками, які огороженні високими перегородками від інших команд.

Найекстремальніший варіант універсального відкритого простору без закріплення робочих місць (hotdesking) передбачає вільне групування та розташування відвідувачів. Цей підхід відповідає короткочасному режиму роботи, або у випадках організації групової діяльності.

Зона *офісного коворкінгу* може бути елементом офісного центру як окрема планувальна одиниця загальної структури будівлі. У такому випадку коворкінг є радше засобом розташування робочих місць, а інші функції забезпечуються організацією цілого об'єкта. Коворкінг-зони доцільно облаштовувати у всіх типах офісів: професійні офісні приміщення (бізнес-центри, офісні

центри класів “A”, “B”, “C”, “D”, “E”); напівпрофесійні офісні приміщення (розміщені в будівлях нежитлового фонду); вбудовані офіси (нижні поверхи житлових будинків). Значна частина офісних приміщень розташована у старих будівлях, які переобладнані за потребами офісної діяльності, що дає можливість спільно користуватися послугами, забезпечує міжгалузеву комунікацію, збільшує економічний ефект. Аналіз будівель, у яких розміщено коворкінги у 2018–2020 рр. (Deskmsg Coworking Statistics., 2019), показує абсолютну перевагу комерційної нерухомості (52 %), значно менша частина розташована в індустріальних об’єктах (24 %), житловому секторі (13 %), в інших типах будівель (11 %).

Розглянуті вище функції можуть бути представлені повністю або вибірково у **класичному коворкінгу**, який може бути частиною громадської будівлі культурно-освітнього призначення, працювати як окремий заклад у структурі бізнес-центру або комплексу. Так, новозбудований Центр Митрополита Андрея Шептицького (Львів, Behnisch Architecten, AVR Development) є інноваційним ресурсно-інформаційним закладом Українського католицького університету, де створено комфортний публічний простір, в якому поєднуються культура, наука та освіта. Центр є доступним простором для всеобщого інтелектуального розвитку та наукового зростання і для спільноти Університету (студенти, викладачі, науковці, випускники, старшокласники), і для інших пріоритетних аудиторій (вчителі, студенти інших навчальних закладів, особи з особливими потребами, волонтери, бізнес, релігійні організації). На перших поверхах розташовано навчальні аудиторії, комунікаційний простір, читальний і конференц-зали, дитячу зону, кав’янню, книжкову крамницю, виставкову зону. Мультифункціональна бібліотека з вільним доступом, робочими зонами та острівками для читання розташована на другому та третьому поверхах. На четвертому поверсі є ще один відділ бібліотеки, коворкінги з сучасним обладнанням, навчальні аудиторії. Завдяки продуманій структурі весь комплекс працює як соціальний магніт, де працюють фрілансери, навчаються студенти, проходять публічні лекції та конференції.

В умовах ревіталізації та реконструкції міської архітектури **адаптований коворкінг** найчастіше розташовується у приміщеннях будівель, що втратили колишнє призначення: заводські цехи, колишні школи і навіть церкви. Коворкінг True Office у приміщенні заводу “Радар” у Києві, створений за девізом “ефективний робочий простір за чесні кошти”. Ідею було зберегти історію заводу, в інтер’єрі залишили елементи промислового декору. Робочі зони доповнено фуд-холом з літньою терасою. Креативний простір Fabrika.space (Львів) створено у будівлі колишньої фабрики “Союзсортсемовош”, його трактовано як “хаб тяжіння умів, майстерні ідей і якісного відпочинку” в об’єднанні різних функцій. Будівлю поділено на кілька зон – бар і ресторани на нижньому поверсі, на другому і третьому – велика івент-зона, під дахом облаштовано коворкінг.

В адаптованих коворкінгах простежується бажання авторів зберегти історію, зробити простір максимально функціональним за умов мінімального втручання в конструкції будівлі. Коворкінги стають засобом перетворення пост промислових об’єктів в креативні простори, доповнені соціально привабливими зонами (харчування, відпочинку, роботи, спілкування тощо).

Студентський коворкінг розташовують у структурі навчального закладу, виділяючи окремі планувальні одиниці багатофункціонального типу або надаючи додаткові функції існуючим просторам – рекреаційним, харчовим, транзитним. Коворкінг-центр “KNUTE HUB” створено на основі бібліотеки університету КНТЕУ, де студенти та викладачі можуть проводити лекції або практичні заняття, відпочивати у вільний час. Користування ресурсами центру є безкоштовним для студентів та працівників. Новостворений коворкінг об’єднує шість різних зон – три робочі зони, зал відпочинку, конференц-зал та зону для переговорів. Специфіка організації студентських коворкінгів полягає у втіленні принципів гнучкості, універсальності та доступності простору, який забезпечує не тільки освітні потреби (Панченко Л., 2010), але й надає можливості неформального спілкування, організації та втілення різноманітних соціальних проектів.

Існує практика організації відкритих навчальних просторів за типом **коворкінгу для старшокласників** у школах, молодіжних навчальних центрах та медіатеках. Цілісно втілено потенціал відкритого освітнього простору у архітектурі школи-гімназії Orestad gymnasium

(Копенгаген, архітектурна студія 3XN ROLE), яка реалізує педагогіку міждисциплінарного індивідуалізованого навчання. У гімназії фактично немає розділення аудиторій, створено відчуття, що учні навчаються у спільній кімнаті площею у всю будівлю. Частина занять відбувається у традиційному класі, інші організовані як відкрите спілкування у малих групах або індивідуальна робота за власним вибором учнів. Планувальна структура школи забезпечує різноманітність та гнучке використання навчальних просторів, надає можливості їх трансформації завдяки мобільним перегородкам (Проскуряков В., 2011). Створена модель освітнього середовища мотивує до креативних дій та надає відчуття комфорту, сприяє розвитку комунікаційних умінь учнів за спеціалізацією гімназії у сфері мас-медіа, формує лідерські навички.

Модернізація та розширення функцій освіти у суспільстві полягає в орієнтації на самоосвіту та саморозвиток людини засобами інформаційних і комунікаційних технологій у різноманітних формах дистанційного навчання широких верств населення. Кожен може створювати власну траєкторію розвитку, вільно обираючи технології, методи та темпи навчання, ставити та коригувати цілі щодо збагачення знань, підвищення власної кваліфікації або здобуття додаткової освіти.

У *дистанційному навчанні* змінюється усталений розподіл ролей, часових та просторових обмежень, процес навчання орієнтує на творчий пошук інформації, вміння самостійно набувати необхідних знань і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань із використанням інтерактивних технологій (Мариновська О., 2019). Актуальними стають нові форми взаємодії та контролю результатів – дискусійні форуми, он-лайн конференції, вебінари, он-лайн портфоліо, ведення персональних блогів і влогів, експрес-тестування тощо. Навчальні матеріали представлені широким переліком можливостей доступу до навчальних платформ, мультимедійних видань, електронних архівів даних, навчально-демонстраційних програм, відео- та аудіоконтенту. Креативний характер пізнавальної діяльності у дистанційному навчанні обумовлений потенційно необмеженим характером інформаційних джерел та вільним вибором видів діяльності.

Вимогами до організації дистанційного навчання у коворкінгу є:

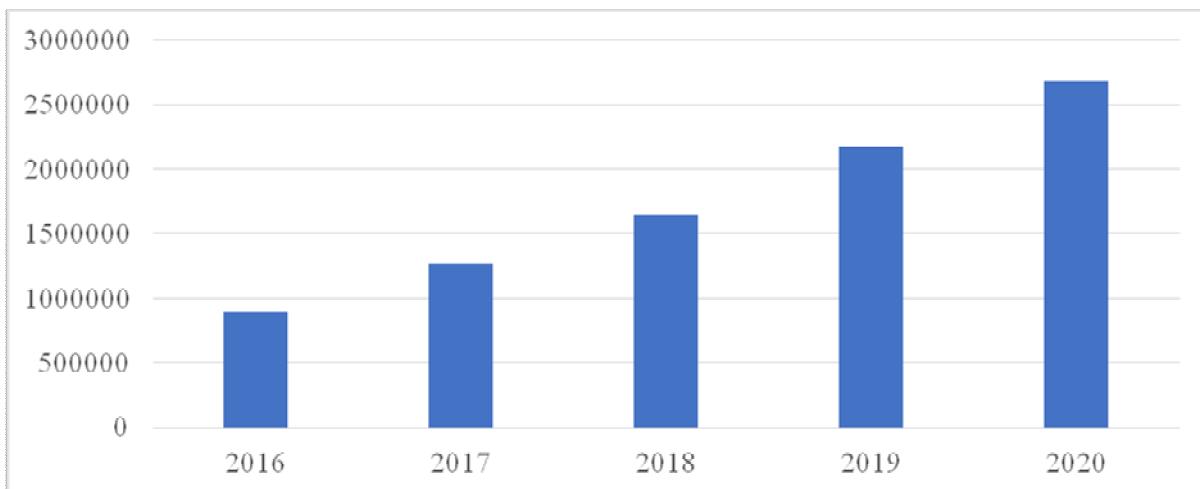
- наявність вебінтерфейсу, який забезпечує інваріантність засобів пошуку та відтворення інформації незалежно від типу пристрою (комп’ютер, планшет, смартфон тощо) та різновидів операційної системи і браузера;
- забезпечення якісного інтерактивного зв’язку користувачів з освітніми центрами;
- надання максимально повної інформації про умови навчання для потенційних користувачів.

Створюється нове навчальне середовище, яке, з одного боку, забезпечує всі навчальні потреби та пізнавальні інтереси учнів, з іншого – моделює унікальну колективну взаємодію, що надихає та мотивує до системної роботи над самовдосконаленням.

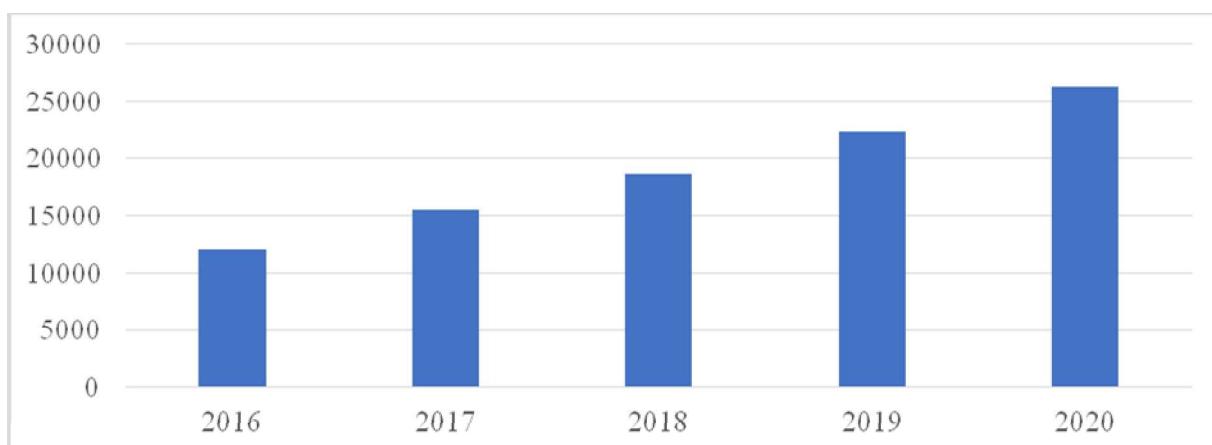
Продемонстрована функціональна різноманітність та широка клієнтська база коворкінгів підтверджується різким збільшенням їхньої кількості відповідно до попиту на їхні послуги. Статистичні дані результатів дослідження Global Coworking Survey 2016-2019, проведеного онлайн-журналом Deskmag (Deskmag Coworking Statistics, 2019), показують стрімке зростання кількості коворкінгів у світі у 2016–2020 роках (рис. 1).

Сегмент коворкінгів налічує близько 890000 об’єктів по всьому світу. Найбільшими і найвідомішими в світі коворкінг-мережами є: Regus (2300 локацій по всьому світу, чотири з них в Україні (Київ); Coworking Visa (блізько 450 центрів, з них три – в Україні (Київ, Одеса, Дніпро); Impact Hub (73 об’єкти в 48 країнах, один в Україні (Одеса) та ін.

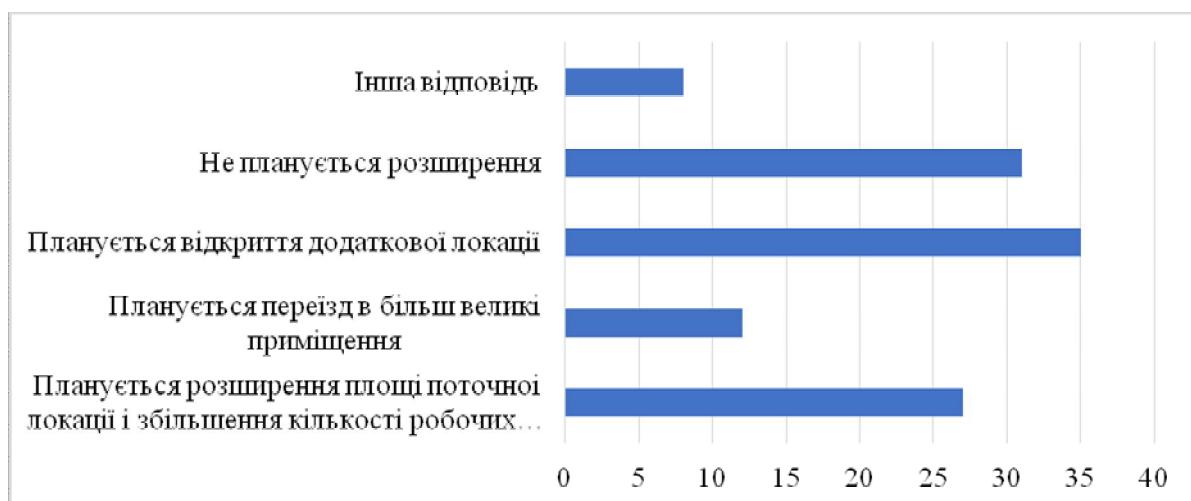
Постійно зростає кількість членів коворкінгів (рис. 2), що демонструє відповідність такої організації діяльності запитам широкого кола користувачів у різних країнах світу. Основний попит генерується фрілансерами, стартапами і компаніями з невеликим штатом робітників, які не зацікавлені в довгостроковій оренді. Однією з причин вибору коворкінгу є необхідність у короткостроковій оренді (від 1 до 6 місяців) невеликого (до 60 м. кв.), але якісного офісу, тоді як у бізнес-центрока часто відсутні невеликі блоки приміщень, або не передбачено можливості укладати договір оренди на термін менше одного року.

Рис. 1. Динаміка змін кількості коворкінгів в світі (2016–2020 роки)

Рис. 2. Динаміка змін кількості членів коворкінгів в світі (2016–2020 роки)

Рис. 3. Планування розвитку коворкінгів на (2019–2020 роки)

Сучасна тенденція демонструє інтерес щодо влаштування коворкінгів у невеликих приміщень і з боку великих корпорацій, що пов'язано з бажанням скоротити витрати на утримання традиційного офісу. Користування послугами коворкінгів також підвищує лояльність працівників до компаній, у яких вони працюють, зокрема, молодого покоління, яке є мобільним в своєму ритмі життя і віддає перевагу вільному графіку та вільним умовам організації роботи.

Надшвидкі темпи зростання ринку коворкінгів згідно з дослідженням The CoWorking Revolution, яке провела компанія DTZ (Deskmag Coworking Statistics., 2019), обумовлені кількома чинниками, серед яких – впровадження нових технологій, зміна поколінь і їхніх переваг, зростання кількості невеликих бізнесів і незалежних працівників та ін. За результатами опитування визначено, що в 2019 році близько 61 % усіх опитаних власників таких об'єктів планують розширитись протягом року, близько третини з них мають намір відкрити нові локації коворкінгів у 2020 році (рис. 3).

Отже, на сьогодні коворкінги успішно функціонують у всьому світі, їхній стрімкий розвиток корелюється зі станом економіки країни, ринком зайнятості, клієнтами переважно є фрілансери, працівники ІТ-галузі, творчі люди, студенти та учні. Попит на оренду місць постійно лишається високим, у великих містах кількість запитів перевищує пропозицію. Спостерігається тенденція переходу від традиційних офісів до коворкінгів і гнучких просторів і для малих структур, і для великих бізнес-компаній, які зацікавлені у організації бек-офісів на етапі виходу на новий ринок.

Переважним вектором розвитку коворкінгів як інтелектуальних інформаційних осередків є подальша інтеграція різних видів продуктивної діяльності освітнього та культурно-освітнього характеру, залучення ширшого кола відвідувачів, організація галузевої професійної та широкої соціальної комунікації, що сприятиме підвищенню рівня інформаційної компетентності населення, доступності та різноманітності освітніх послуг.

Водночас актуальною є офісна спеціалізація коворкінгів у розширенні архітектурних методів розроблення гнучких офісних рішень, які забезпечуватимуть максимальний комфорт та продуктивність організації робочого процесу. Інновації в архітектурі та дизайні інтер'єру коворкінгів спрямовані на поєднання відкритих і закритих робочих зон, створення креативних просторів для ділової та культурної комунікації, підвищення кваліфікації та самоосвіти працівників, формуванню корпоративної культури у створенні доброзичливої атмосфери співпраці, співтворчості та комфортного спілкування.

Висновки

Актуальна проблема архітектурної організації коворкінгів обумовлена: розширенням функцій офісів як інтегральних осередків колективної роботи, навчання та корпоративної культури, тенденціями формування глобального освітнього простору, зростанням ролі інформаційних комунікаційних технологій і технологій дистанційного навчання в освітній практиці.

Інтегроване багатофункціональне утворення “коворкінг” становить інноваційну модель організації колективної діяльності за принципом гнучкої планувальної структури за перевагою відкритого робочого простору. Коворкінг передбачає інтеграцію функціональних зон, які можуть об'єднуватись і трансформуватись, основними є: робочі зони, зони швидкого харчування; конференц-зали та переговорні кімнати; комунікаційний та відпочинковий простір. Виділено групи коворкінгів відповідно до виду та характеру діяльності: для здійснення офісних функцій у різних способах бізнес-партнерства, заклади культурно-освітнього характеру для різних вікових категорій. Стірмкий розвиток коворкінгів відбувається у розвинених країнах світу завдяки потребам бізнес-структур у оновленні форматів та збільшенням ефективності офісної діяльності,

залученні широкого кола клієнтів зі сфери малого бізнесу, розширенні інформаційно-освітніх технологій.

Бібліографія

Мариновська О. Я. *Педагогічна іноватика. Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб.* / О.Я. Мариновська. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 503 с.

Прокуряков В. І., Шулдан Л. О. *Архітектура шкільних будівель. Принципи удосконалення з урахуванням енергозаощаджування: навч. посібник* / В. І. Прокуряков, Л. О. Шулдан. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 244 с.

Панченко Л. Ф. *Інформаційно-освітнє середовище сучасного університету* / Л. Ф. Панченко ; ДЗ “Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка”. Луганськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2010. 279 с.

Снігур Х. Коворкінг: Переваги та недоліки в організації робочих місць / Х. Снігур. *Вісник Тернопільського національного економічного університету №4*, 2017. 117– 124 с.

Deskmag Coworking Statistics., 2019. Profitability of coworking spaces (2019) [online] Доступно: <<https://coworkingstatistics.com/coworkingstatistics/the-profitability-of-coworking-spaces-slidedeck-deskmag-global-coworking-survey>> [Дата звернення 23 березня 2020].

References

Marinovskaya A. Y. *Pedagogical Innovation. Innovation Management: A Learning Method. tool.* / O. J. Marinovskaya. – Ivano-Frankivsk: City of NV, 2019. 503 p.

Proskuryakov V. I., Shuldan L. O. *Architecture of school buildings. Principles of energy-saving improvement: Tutorial. manual* / V. I. Proskuryakov, L. O. Shuldan. Lviv: Publisher of Lviv Polytechnic, 2011. 244 p.

Panchenko L. F. *Information-educational environment of the modern university* / L. F. Panchenko; State Enterprise “Lugansk. National Taras Shevchenko University”. Lugansk: LNU, 2010. 279 p.

Snigur H. Coworking: Advantages and Disadvantages of Job Organization / H. Snigur. *Bulletin of the Ternopil National Economic University №4*, 2017. 117–124 p.

Deskmag Coworking Statistics., 2019. Profitability of coworking spaces (2019) [online] Available at: <<https://coworkingstatistics.com/coworkingstatistics/the-profitability-of-coworking-spaces-slidedeck-deskmag-global-coworking-survey>> [Date of reference 23 March 2020].

Olena Kaydanovska¹, Georg Lysiak²

Lviv Polytechnic National University, Lviv

¹ Professor of the Department of Architectural Design

e-mail: olena.o.kaidanovska@lpnu.ua;

orcid: 0000-0002-7764-1696

² Posgraduate of the Department of Architectural Design

e-mail: halyna.v.lysiak@lpnu.ua;

orcid: 0000-0003-3949-2359

METHODS OF COWKINGS ARCHITECTURAL ORGANIZATION

© Kaidanovska O., Lysiak H., 2020

The article analyzes the peculiarities of the functioning of co-workings of different types, identifies their advantages and disadvantages, potential in the development of distance education. It is noted that the latest trends of modern flexible office in terms of flexibility, mobility of planning structure, creation of conditions for communication are embodied in co-working. The statistics on the development of co-workings are analyzed. The

perspective direction of the development of co-workings is the integration of office structures, various types of cultural and educational activities, organization of professional and broad social communication.

At the present stage of social development, the integration of business, culture and education is being traced, more and more companies are switching to less formal modes of work, and traditional forms of education and communication are expanding. A new format of collective activity has evolved – co-working, initially as a collective office, and gradually as the formation of a free community of people of different professions who collaborate and communicate in one space. Co-working involves the integration of functional areas that can be combined and transformed, the main ones being: work areas, fast food; conference rooms and meeting rooms; communication and leisure space. Co-working groups are allocated according to the type and nature of visitors' activity: for office and production activities in different ways of business partnership, cultural and educational institutions for different age categories. The rapid development of co-working is happening in developed countries due to the needs of business structures in updating formats and increasing the efficiency of office activity, attracting a wide range of small business clients, expanding information and educational technologies.

Key words: office, co-working space, function integration, education.